

ÇİN, DOĞU TÜRKİSTAN'DA HAVALİMANI İNŞAATINI HIZLANDIRDI

Çin, Doğu Türkistan'ın Guçung İlçesinde yeni bir havalimanının yapımını hızlandırdı. Eski adı olan “Doğu Jungar Havalimanı” yerine “Guçung Cambulak Havalimanı” olarak değiştirdi.

Çin Halk Ağı'nın 24 Haziran 2022 tarihli haberine göre, Guçung İlçesinde bulunan “Guçung Cambulak Havalimanı”, Çin Sivil Havacılık İdaresi sorumluluğundaki Çin'in “13. Beş Yıllık Plan” dönemindeki kilit projelerden biri hesaplanıyor. Çin rejimi, 2030 yılına kadar yolcu sayısını 470 bine, kargo ve posta taşıma kapasitesini ise 1.000 ton artırmayı hedefliyor.

Çinli kaynaklara göre, Komünist yetkililer Doğu Türkistan'daki havalimanı inşaatını genişletmek için bir dizi plan hazırlığı içerisinde. Bahse konu planların uygulanmasından Çin Sivil Havacılık İdaresi sözde Xinjiang şubesi sorumlu.

MEVCUT HAVALİMANLARINI GENİŞLETMEYİ PLANLIYOR

Şube, Doğu Türkistan'ın Bayinbulak, Guçung, Taşkurgan, Barkol, Mongulkure ve Kyria İlçelerinde toplam 3,19 Milyar Yuan yatırımla yeni havaalanları inşa etmeyi, buna ek olarak Çinli yetkililer, Doğu Türkistan'ın Gulca, Aksu, Kaşgar ve Turfan İlçelerinde havalimanlarını genişletmeyi planlıyor.

Bilgilere göre, havalimanlarının genişletilme çalışmaları Ağustos 2020'de başladı ve bu süre zarfında “Gulca Havaalanı” uluslararası gümrük ofisi olarak hizmet veriyor.

Ağustos 2023'te trafiğe açılması beklenen “Cambulak Havalimanı” projesi, iç turizmi canlandırmak, Çin ana karasından Çinlileri Guçung İlçesindeki Cambulak Manzara Bölgesi'ne çekmek, böylece Çinli yerleşimcileri Doğu Türkistan'a yerleştirmeyi ve nihayetinde Doğu Türkistan'ı tamamen Çinileştirme amacı güdüyor.

SÖMÜRÜ PLANLARI İÇİN DE ÖNEMLİ

Gözlemciler, 2014 yılından itibaren Doğu Türkistan halkının sistematik bir şekilde toplama kamplarına veya hapishaneye alındığını, boşalan yerlere ise Çinlilerin getirildiğini, Çin rejiminin son yıllarda Doğu Türkistan'ı tamamen Çinlileştirmek için Doğu Türkistan'da hava yolu, demiryolu ve otoyollarına büyük yatırımlar yaparak birbirine bağladığını, her şey yerleşimci Çinlilerin yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçladığını belirterek, tüm ulaşım projelerinin talan edilen doğal kaynakların Çin illerine kaçıırılması içinde önemli olduğunu altını çizdi.

BU YIL KÖMÜR ÜRETİMİNİ 1,3 MİLYAR TONA ÇIKARACAK

Çin rejimi enerji arzını garanti altına almak için Doğu Türkistan dahil tüm bölgelerdeki kömür üretimini arttırmaya çalışıyor. Bu minvalde sadece Shanxi Eyaletinde 2022 yılında yıllık kömür üretimini 107 milyon ton artırarak 1,3 milyar tona çıkaracağını duyurdu.

Shanxi Eyalet yönetimi tarafından yayınlanan genelgeye göre, Shanxi'deki büyük kömür madenciliği işletmeleri yılın ilk beş ayında, 528 milyon ton ham kömür üretti ve 2023 yılında kömür üretimini 50 milyon ton daha artırarak, toplam yıllık üretimini 1,35 milyar tona ulaştırmayı hedefliyor.

ÇİN'İN EN BÜYÜK 4. KÖMÜR ÜRETİM BÖLGESİ

Çin İstatistik Bürosu'na göre, Doğu Türkistan'ın 2019 yılında işlenmemiş kömür üretim miktarı 238 milyon tona ulaşmış ve Çin'in en büyük 4. kömür üreten bölgesi haline gelmişti.

Çin'de yakın zamanda ortaya çıkan enerji krizinin ardından Tibet, İç Moğolistan ve Doğu Türkistan gibi işgal edilen topraklardan Çin illerine enerji kaynaklarının ulaşımı hız kazandı. Doğu Türkistan'daki kömür rezervleri, Çin'in toplam kömür rezervlerinin %37'sini oluşturmaktadır. Petrol ve gaz rezervlerinin de Çin'in toplam rezervlerinin %25'ini oluşturduğu ve söz konusu kaynağın hacmi 30 milyar ton olduğu tahmin ediliyor. Bunlardan hariç Doğu Türkistan'da rüzgâr ve güneş enerjisi teknolojisi kullanım alanında oldukça ön planda.

Gözlemciler Doğu Türkistan'ın kaynaklarına ilişkin Çinlilerin açıkladığı verilerin güvenilmez olduğunu hatırlatmakla birlikte, yağmalanan kaynakların Çin'in açıkladığı miktarın kat kat üstünde olduğunu söylüyor.

SADECE ÇALMIYOR, ZARAR DA VERİYOR

Ayrıca Doğu Türkistan'da 4 Ekim 2021'de yayınlanan hava kalitesi endeksine göre, Hotan, Kaşgar ve Kızılsu olmak üzere üç bölgedeki hava kalitesinin tehlike sınırına ulaştığı ve İli Vilayetindeki hava kirliliğinin daha kötü olduğu, insan sağlığına daha fazla etki gösterebileceği kaydediliyor.

Uzmanlar, Doğu Türkistan'daki elektrik santrallerinde büyük çoğunluğun kömürü yakıt olarak kullandığı ve Çin'in dünyaya zehirli karbondioksiti kontrol etme sözü vermesine rağmen, Doğu Türkistan'daki enerji santrallerinin ölçeğini her geçen yıl genişlettiğini bildirdi.

ÇİN, TAYLAND'DAKİ UYGURLARI GERİ GÖTÜRMEKTE ISRARCI

Çin rejiminin Tayland'daki Uygurların Çin'e geri iadesi için çalıştıkları ortaya çıktı. Uluslararası insan hakları grupları Taylandlı yetkililere sekiz yıldır Tayland'da tutuklu bulunan 50'den fazla Uygur'u Çin'e iade etmemeleri çağrısında bulundu.

Amerika'nın sesi VOA'ya göre, 2014'ten beri Çin zulmünden kaçarak çıktığı yolculukları sırasında Tayland'da tutuklanan Uygur Türklerinden 50 tanesi hala Tayland Göç İdaresi tarafından gözaltında tutuluyor. Tayland Sivil Haklar Vakfı öncülüğündeki çok sayıda insan hakları grubu, 15 Haziran'da Tayland parlamentosunun alt komitesine bir dilekçe sunarak, parlamentoyu suçsuz yere yıllardır alıkonulan ve Çin'e geri iadesi istenen Uygurların verilmemesi için gerekli adımların atılmasını talep etti.

Vakıf Başkanı, "Yapılacak ilk iş, Tayland'da gözaltında olan Uygurların güvenliğini sağlamak. Onlar Çin'e iade edilmemeliler. Bizim Parlamentaoya ilettiğimiz en önemli mesajımız budur." dedi.

UYGURLARI GERİ ALMAK İÇİN HÜKÜMETLE GÖRÜŞÜYOR

Başkanın aktardığına göre, insan hakları grupları geçen yılın sonunda Tayland hükümetindeki Uygurlara sempati duyan bir yetkilinin, Çin'in Uygurları geri götürmek için ısrarcı olduğunu, sürekli bu yönde hükümeti ayartmaya çalıştığını açığa çıkardı. Konu hakkında Çin Dışişleri Bakanlığı veya Bangkok'taki Çin Büyükelçiliği henüz herhangi bir açıklama yapmadığı gibi, VOA muhabirlerinin sorularına yanıt vermedi.

İnsan Hakları İzleme Örgütü Tayland Bürosu kıdemli araştırmacısı Sunai Phasuk, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün uzun yıllardır Çinli yetkililerin Uygurlara yönelik ciddi insan hakları ihlallerini ispatlayan kanıtlar topladığını ve Çin Rejiminin Doğu Türkistan'ı büyük ölçekli bir toplama kampına çevirdiğini vurguladı.

Phasuk, 2015 yılındaki olayların tekrar etmesinden endişe duyduğunu ve Tayland hükümetinin daha önceki eylemlerinin tekrarlanmayacağına dair net bir garanti vermediğini, bu nedenle Tayland'da gözaltına alınan Uygurların hala Çin'e iade edilme riski altında olduğunu sözlerine ekledi.

MECLİS ÜYESİ: BÖYLE BİR ŞEY OLMAYACAK TAAHHÜT EDİYORUM

Bilgilere göre, İnsan hakları gruplarının müracaatlarını, 15 Haziran'da Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi adına Muhalefet Partisi Milletvekili Msr. Rangsiman Rome teslim alırken, kendisinin Komitedeki yeri ve Parlamento üyesi olarak hükümete baskı oluşturacağını,

Uygurları kurtarma yol haritası çizeceğini ve Çin'e iade edilme riskini ortadan kaldıracığını taahhüt etti.

Rangsiman Rome muhabirlere verdiği röportajda, "Tayland hükümetinin Uygurları Çin'in eline vermesinden, onları bizim idam etmemizin daha iyi olduğunu düşünmüyorum." ifadesini kullanarak, Uygurların Çin'e iadesi durumunda ağır işkence ve katliama maruz kalacağının altını çizdi.

Tayland Göç İdaresinden yetkililer ise Tayland hükümetinin Uygurları Çin'e geri gönderme planının olmadığını, kararı Milli Güvenlik Kurulu ve Dışişleri Bakanlığı başta olmak üzere diğer devlet kurumlarının vereceğini iddia ederek sorumluluktan kaçıyor.

Tayland Ulusal Güvenlik Konseyinden hiçbir yetkili isim ABD'nin konuyla ilgili açıklama talebine yanıt vermezken, Tayland Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Uygurlar için pratik bir çözüm bulunana kadar Tayland hükümetinin Uygurlarla ilgili mevcut kararı değişmeyeceğini söyledi.

ŞU AN 56 UYGUR KURTARILMAYI BEKLİYOR

Türkiye'nin girişimleriyle Tayland hükümeti Temmuz 2015 yılında çoğu kadın ve çocuk olmak üzere 173 Uygur'u Türkiye'ye vermişti. Ancak bir hafta sonra çoğunluğu erkek olan 109 Uygur'u da Çin rejimine iade etmişti. Olay dünya çapında güçlü protestolara neden oldu. O sırada Türkiye'de yaşayan Uygur vatandaşlar öfkeli kalabalık halinde Tayland konsolosluğunu basarak protesto etmişti.

Tayland makamları o sırada Uygurların hepsini geri vermediğini, Tayland'da 50 Uygur'un daha bulunduğunu ve Tayland hükümetince soruşturmaya alındığını açıklamıştı. Tayland hükümeti resmi verileri ve gözaltı merkezlerindeki kaynaklara göre, şu anda Tayland'da tutulan Uygurların sayısı 56 civarında ve acil kurtarılmayı bekliyor.

DOĞU TÜRKİSTAN
BASIN VE MEDYA DERNEĞİ

شەرقىي تۈركىستان ئاخبارات ۋە مېدىيا جەمئىيىتى

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Kartaltepe Mahallesi Geçit Sokak No: 6

Dükkan: 2 Sefaköy, Küçükçekmece / İSTANBUL

Tel: (+90) 212 540 31 15

Gsm: +90 553 895 19 33 / +90 541 797 77 00

Mail: info@turkistanmedia.com

www.istiqlalmedia.com